5. ನಿನ್ನ ದಯವಾಗಲಿ ಹರಿಯೆ

- ಶ್ರೀಪಾದರಾಯರು

ಕವಿ ಪರಿಚಯ: ಶ್ರೀಪಾದರಾಯರು: ಇವರ ಮೊದಲಿನ ಹೆಸರು ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ. ಮುಳಬಾಗಿಲು ಇವರು ನೆಲಸಿದ ಸ್ಥಳ. ನರಹರಿತೀರ್ಥರ ನಂತರ ಕೀರ್ತನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಎತ್ತಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಶ್ರೀಪಾದರಾಯರದು. ಇವರು ಅನೇಕ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವರು ಬರೆದ ಭ್ರಮರಗೀತ, ಗೋಪೀಗೀತಗಳನ್ನು ಹರಿದಾಸರಿಂದ ಪೂಜಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾಡಿಸಿ ಕೀರ್ತನೆಗಳಿಗೆ ವೇದಮಂತ್ರಗಳಷ್ಟು ಸ್ಥಾನ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಉದಾರ ದೃಷ್ಟಿಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿವರು ಕೀರ್ತನೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸುಳಾದಿ ಹಾಗೂ ಉಗಾಭೋಗಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. 'ರಂಗವಿಠಲ' ಇವರ ಕೀರ್ತನೆಗಳ ಅಂಕಿತ.

ಈ ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು 'ಕಲ್ಲು ಸಕ್ಕರೆ ಕೊಳ್ಳಿರೋ' ಎಂಬ ಕೀರ್ತನ ಸಂಗ್ರಹದಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

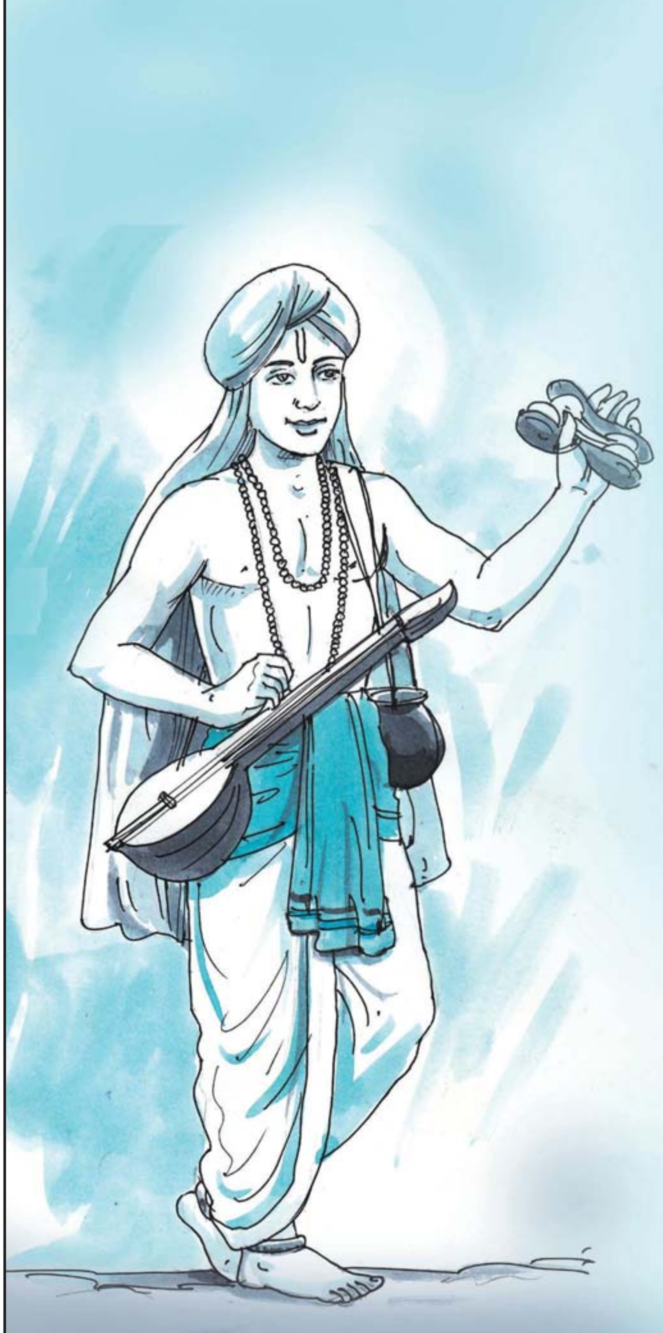

ನಾ ನಿನಗೇನು ಬೇಡುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನ
ಹೃದಯ ಕಮಲದೊಳು ನೆಲಸಿರು ಹರಿಯೆ ॥

ಶಿರ ನಿನ್ನ ಚರಣಕ್ಕೆರಗಲಿ ಚಕ್ಷು
ಎರಕದಿಂದಲಿ ನಿನ್ನ ನೋಡಲಿ ಹರಿಯೆ ।
ಕರಣ ಗೀತಂಗಳ ಕೇಳಲಿ ನಾಸಿಕ
ನಿರುಮಾಲ್ಯಾನುದಿನ ಘ್ರಾಣಿಸಲಿ ಹರಿಯೆ ॥

ನಾಲಿಗೆ ನಿನ್ನ ಕೊಂಡಾಡಲಿ ಎನ್ನ
ತೋಳು ಕರಂಗಳ ಮುಗಿಯಲಿ ಹರಿಯೆ ।
ಕಾಲು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಪೋಗಲಿ ಮನ
ಖ್ಯಾಲಿನಿಂದಲಿ ನಿನ್ನ ಸ್ಮರಿಸಲಿ ಹರಿಯೆ ॥

ಚಿತ್ತ ನಿನ್ನೊಳು ಮುಳುಗಾಡಲಿ ನಿನ್ನ
ಭಕ್ತಜನರ ಸಂಗ ದೊರಕಲಿ ಹರಿಯೆ ।
ವೃತ್ತಿ ತತ್ತ್ವಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಲಿ ರಂಗ
ವಿಠಲ ನಿನ್ನ ದಯವಾಗಲಿ ಹರಿಯೆ ॥

ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥ

ಚಕ್ಷು = ಕಣ್ಣು; ಎರಕ = ಪ್ರೀತಿ; ಕರಣ = ಕಿವಿ; ನಾಸಿಕ = ಮೂಗು;
ನಿರುಮಾಲ್ಯ (ದ್ಭ) - ನಿರ್ಮಾಲ್ಯ (ತ್ಸ) - ದೇವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ ಹೂವು. ಘ್ರಾಣಿಸು = ಮೂಸು; ಖ್ಯಾಲು - ಧ್ಯಾನ, ಏಕಾಗ್ರತೆ;
ವೃತ್ತಿ - ಉದ್ಯೋಗ.

ಅಭ್ಯಾಸ

ಕೃತಿ 1) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

1) ದಾಸರು ಹರಿಯು ಎಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಲಿ ಎನ್ನುವರು?

2) ಕಾಲು ಎಲ್ಲಗೆ ಹೋಗಲಿ ಎನ್ನುವರು?

3) ಯಾವುದು ವೃತ್ತಿಯಾಗಬೇಕು?

4) ಶ್ರೀಪಾದರಾಯರ ಅಂಕಿತ ಯಾವುದು?

ಕೃತಿ 2) ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ದಾಸರು ಬಳಸಿದ ದೇಹದ ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಜಾಲಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಪೂರ್ಣ ಗೊಳಿಸಿರಿ.

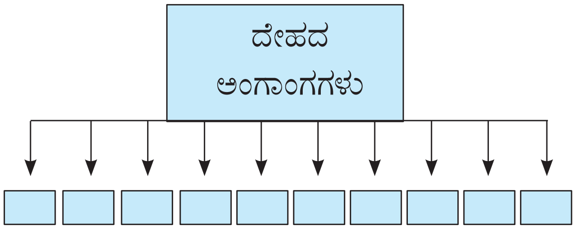

ಕೃತಿ 3) I. ಸಂಧಿ ಬಿಡಿಸಿ ಹೆಸರಿಸಿರಿ.

ಚರಣಕ್ಕೆರಗು, ಮುಳುಗಾಡು, ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸ, ದಯವಾಗು,

II. ಸಮಾಸ ವಿಗ್ರಹಿಸಿ ಹೆಸರಿಸಿರಿ.

ಹೃದಯಕಮಲ, ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ,

III. ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ತತ್ಸಮ-ತದ್ಭವ ರೂಪ ಬರೆಯಿರಿ.

ಯಾತ್ರೆ, ಭಕ್ತ, ತೀರ್ಥ

IV. ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿರಿ.

ಚರಣಕ್ಕೆ, ಎರಕದಿಂದ, ಮನದಲ್ಲಿ, ರೂಪವನ್ನು

***